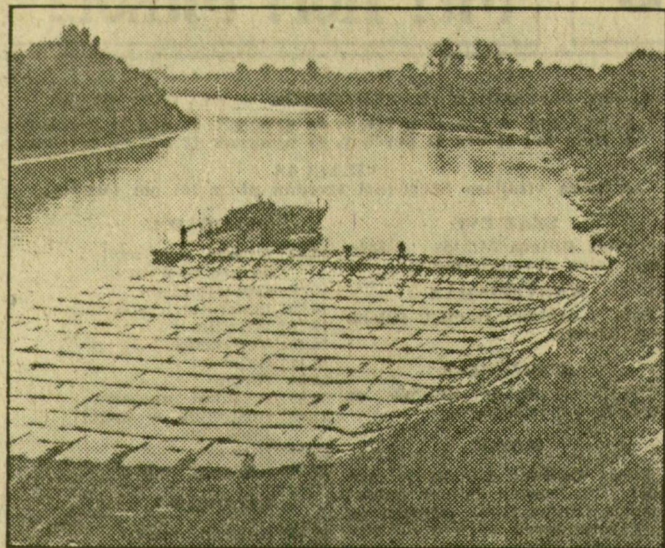

Partvédő mű épül a Tiszán

Tiszakécske szomszédságában, Tiszabögnél, a folyó medrének alomlása a medret, és egyre több kárt tett a partszakaszban. A vízügyi szakemberek most össze — kihasználva a Tisza alacsony vízállását — a folyókanyar közepén, a legjobban omladozó részen, 150 méter hosszán rőszeszőnyegből, műanyagfóliából és úgynevezett rőszekolbászkókból olyan partvédő művet építenek, amely megállítja a további mederomlásokat. A partvédő művet a megépítése után köterheléssel a folyó vize alá süllyeszti, így megvédi a további omlásoktól a medret

Közrend, közbiztonság

Mi újság a város környékén?

Ülésezett a szegedi városkörnyéki bizottság tegnap, szerdán. Előbb Papp Gyula, a bizottság elnöke ismertette a napirendet, majd Szőke Péter alezredes, a városi rendőrkapitányság vezetője adott szóbeli kiegészítést a korábban kiadott anyaghoz, a rendőrség új épületében, a Párizsi körúton. A téma a közrend és közbiztonság helyzete Szegeden és a városkörnyéki községekben. A második napirendi pont az oktatási intézményekről szólt, arról a munkáról, amelyet az új oktatási törvény szellemében végeznek. Az előadó Müller Józsefné, a városi tanács elnökhelyettese volt, aki beszélt a gyermekélelmézésről is. Ezt az előadást a bizottság tagjai a tanács épületében hallgatták meg.

A közbiztonság mindenkit érdekel, hiszen nem mindegy hogyan sétálhatunk az utcában, miként vigyázzunk gyermekeinkre, önmagunkra. A rendőrkapitány szóbeli tájékoztatásából megtudtuk,

hogy sajnálatosan egyre több a bűnözés. Most „divatos” a járműlopás, az autófeltörés. Alapos vizsgálat eredményeként kiderült, hogy hozzávetőlegesen 30 csoport követi el ezeket a bűncselekményeket. Sok tettet sikerült már elfogni. A rendőrség munkáját segítjük, ha nem hagyunk csalogató értékeket az autókban. A drága magnetofonok, borkabátok, videók csábitják a tolvajt.

Sok a betöréses lopás. Fura módon az óvodákat és az iskolákat is kiszemelték, akik gyerekes vandalizmussal rabolnak. Említettem, hogy saját érdekünkben vigyázzunk értékeinkre. Amiatt ismétlem ezt, mert a szerződéses üzemek szaporodásával nőtt a felelőtlenség. Már-már nem volt érdemes kockáztatni a betörést, ugyanis a kasszában hagyott pár ezer forint nem érte meg, de újabb az „üzletgazdák” 40 — 50 ezer forintot is otthagynak, s ennyi pénz már bátorítja a tolvajt.

A bolti lopások is sok gon-

Béta-ciklodextrin

Zavartalan a termelés a Győri Szeszipari Vállalat legújabb részlegében, a ciklodextrin üzemből. A kísérleti üzemet — amely a Chinoin gyár szabadalmi eljárása alapján állítja elő a Béta ciklodextrint — ez év elején adták át. Az üzemszerű gyártás során azonban olyan kisebb technológiai hiányosságokra derült fény, amelyeket néhány kiegészítő berendezés pótlólagos beszerelésével szüntettek meg az együttműködő vállalatok. A világviszonylatban is új gyártmánycsalád ipari méretű gyártásának kezdeti tapasztalatait az elmúlt hónapokban szerezték meg a szakemberek. Mind ez ideig hazánkban kívül ugyanis csak Japánban foglalkoznak a molekuláris méretű kapszulák előállításával, amelyeket beárthatók a gyógy-szerek, az aromaanyagok, a növényvédő szerek molekulájá-

Negyvenes állóképesség

Korosztályos társaim — a negyvenesek — beszélgetéseinkben gyakrabban teszik fel a kérdéseket: kinek van itt most jövője; s kinek milyen jövője van. Látszólag könnyű erre ráfelelni, hogy jövője pedig annak van, akinek van jövőképzése, célja, tenni akarása, s kitartása. Akiben meg ezek nincsenek, az olyan jövőjű lesz, hogy talán éppen „elviseli, ami rámerített”, nehezen veszi át a problémás élethelyzetet, gondjai jobban megviselik, megtorik testben és lélekben. Mert ha nincs célja, nincs, ami erőt adjon neki ahhoz, hogy megküzdjön a sokasodó bajokkal, nem tud tenni ellenük, s veszélybe kerül. Hiszen a céltalanság életveszély. Akinek nincs célja, s annak eléréséhez tettévája és ereje, annak nagyobb az életkockázata. S egyre inkább úgy látszik, hogy manapság nálunk ez a negyvenes korosztálynak növekszik: ök a — társadalomkutatók által igen találó névvel jellemezett — „kockázatos korúak”.

Mert például a 31-40 évesek közül a legrosszabb anyagi helyzetben levőknek közel 40 százaléka beteg, a legjobb anyagiakkal rendelkezőknek is mintegy 20 százaléka. Sok. S ha ehhez még hozzávesszük a statisztikák által nem jegyzett, nem „fizikai állapotukban” beteget, a személyiségükben sérülteket, akkor még több azoknak a száma, kik negyvenes éveikre itt és most, úgymond, nem elég állóképességük: hiába kellene, nem tudnak többet felvállalni. Még akkor sem, ha többségük azért még tudja, érzi, hogy többet kellene, több hárul rá, s többet várnak el tőle.

De lehet-e, s ha igen, akkor mennyi „többet” lehet még elvárni tőlük? Milyenek is a mi mai negyvenesek? Milyen életútton indultak és járókra hárulna a plusz? Ritkán foglalkozunk ezzel — legfeljebb, ha a szociológiai szakirodalom, s egy-egy, panasznak tűnő osztálytalálkozó — pedig kellene. Számba venni mindazt, ami determinálta, s most is meghatározza a negyvenesek életútját, életvezetését, életkockázatát, állóképességét és megújulási készségét. Mert ha ennek a korosztálynak a megújulási készségét nem mérjük fel, s nem aktivizáljuk, nemigen mozdulhat a társadalmi kibontakozás!

Cseppet sem mellékes az, hogy a háború végén, a béke első éveiben születünk, s az ötvenes években jártuk az általános iskolát. Hogy gyermekkorunkban legtöbbször családunk létfeltételein éreztük szüleink mobilitását, úttörőmozgalomban és titokban halgatott hittanórákon éreztük az eszmei és morális értékűt: s mindez jócskán ellentmondásosan befolyásolta belső tartásunk alakulását. Miként a társadalmi fordulatok további dátumai is, melyek majdhogynem egybeesnek életfordulóinkkal. Hiszen mi a 60-as évek viszonylagos konszolidált körülményei között éltük fiatal éveinket, mikor a reform gazdasági emelkedést, országos és egyéni jólétet ígért. Erre tervezte építette többségünk a 70-es évek elején a családját, munkáját, hivatását — céllal, tenni akarással, s valamiféle siker reményében. Még akkor is elmondható ez általánosan jellemzőként, ha ezeknek az éveknek a végén azért már éreztük, hogy a megnövekedett lehetőségek nem adatnak mindenki számára, nem hoznak közel azonos sikereket. Igazán felnőtt korunkba hajolva kezdtük aztán érezni, hogy a lehetőségek kuszáltabbá válásával, az értékek bomlásával egyenes arányban nő a „hajtáskényszer”. Azok számára különösen, akikre napjainkra még két generáció — gyermekeik és szüleik — támogatásának terhe nehezedik, romló gazdasági helyzetben, s nem éppen mint a morális társadalmi környezetben. Olvannak körülmények között, amikor a „hajtás”, a plusz munkavállalás ráadásul nem hoz

annyi eredményt, anyagi hasznot, erkölcsi elismerést, amennyit várnánk. S így módon a középkorúak jó része — merjük kimondani — krízishelyzetben van.

Nem könnyű helyzetből, de célokkal, tettekkel indult felőni, feszített tempójú munkával elert valamit, elérkezett valahová, ahol — most úgy érzi — megreked. A szakmáján, a családján, a lakóterületén — s számos más, az életet befolyásoló tényezőn — nem tud változtatni, és képtelen eleget tenni a mind nagyobb követelményeknek. Munkahelyen, családban, anyagi viszonyaiban függőségi helyzetben van. S a sokféle függőség azt sugallja, hogy nincs is már másféle lehetőség, nincs perspektívája. Egyre inkább kiabrandul mindabból, amiben él, s ami függésre és nagyobb „hajtásra” kényszeríti. Rosszkedvűen, céltalannul kezdi szemlélni a világot, s egyre kevésbé érzékeli e közben a változtatási lehetőségeket, kisebb és kisebb lesz megújulási készsége. A pesszimistábbakat már szinte semmi se ambicionálja. Ha perspektívátlan életszemléletükért vitába szállunk velük, a mostani öregek sorsával kontráznak, illetve, monoton vagy lebecsült munkájuk lélekölő, s egyre kevesebb anyagi hasznot hozó voltával. A kevésbé borulatóak is egyre többet azon tépődnek eddigi életútjuk elemzésekor, hogy „mit adtam bele, s mit kaptam érte”. A viszonyítás eredménye többnyire nem pozitív. S kész a kiegyensúlyozatlanság alapja. Jön az önmérsztés, az akarati, érzelmi elsívárlás, a szeszszagú, gyógyszerizű vagy más primér élvezeteket hajsoló „önvédelem”, az önpusztítás.

Cél, tenni akarás, sikerélmény helyett. Mert az életútton egyre több negyvenes „nem érzi a ritmust”. Szemléletében és életvitelében, sajnos, egyre kevésbé érvényesül(het) az a klasszikus életmozgató szabályozás, hogy feltöltődő, energiafelhasználó, célélő, kipihenő, lazító szakaszok váltakozzanak. A feltöltő, a pihenő-lazító tételek egyre zsugorodnak — s hiányuk káros voltát nyilván nem kell külön magyarázni. A célélőre pozitív, előrevivő, új célok kitűzéséhez erőt adó volta is egyre ellentmondásosabbá kezd válni. Mintha szaporodnának az olyan célérések, melyekről utólag kiderül, hogy felesleges volt értük az erőfeszítés. A látzatcélokra már csak a céltalanság rosszabb, mert ha nincs cél, perspektíva, akkor pang, s önmérsztővé válik az energia. Ha viszont a jó célért tett erőfeszítések nem sikert, hanem kudarokat hoznak, akkor hosszabb távon akaratot, tettekkészséget, morált és egészséget károsítanak. S még sorolhatnánk az ellentmondásokat, amik miatt a mai negyvenesek mintha kiestek volna a ritmusból.

S mintha nem tudnának, miérnének, akarnának a megújuláshoz szükséges többletekből felvállalni. Többségük becsülettel (sokszor erején felül is) helytáll, de úgy érzi, többre már nem futja az energiáiból. Meg úgy érzi, hogy nem kedvez neki a társadalmi erőter — célját, kibontakozását, sikereit, többletvállalását nemegyszer akadályozza már az előtte járó korosztály mellett az utána jövő is. Úgy véli, nem figyelnek rá, erőfeszítései értékelés és honorálás nélkül maradnak, miközben terhei növekednek. S mindezek alapján jogosan veteti fel kérdéseit a jövőről.

Meghallgatni kérdéseit, felmérni helyzetét nemcsak időszerű de szükségeszerű is. Mert azt jelen társadalmi-gazdasági helyzetünkben nem kockáztathatjuk, hogy a negyvenesek, a sajátjuk mellett még két generáció terheit cipelő korosztály — úgy is, mint legnépesebb, legaktívabb munkaképes korú, s hűzöröt jelentő társadalmi csoportunk —, valóban kockázatos korúvá válják.

Szabó Magdolna

Nehezen jönnek az esők

A csapadék nélküli nyár vége után az őszi is nehezen szánta rá magát a „felmentő” esőkre. Szeptemberben és októberben a megyei csapadéktalag 15 milliméter, mely csak a por „megszentelesére” volt elegendő. Rezig-nált beletörődéssel mindezt úgy is mondhatjuk, hogy ugyanaz a helyzet, mint tavaly ilyenkor.

Az őszi vetésekhez a talajelőkészítést a szokásosnál több munkaműveléssel lehetett megoldani. A kedvezőtlen hatások eredménye, az őszi árpát meyeinkben csak az előirányzott terület 95 százalékán vetették el. Igen vontatottan halad a rozs és a búza vetése is.

A betakarítási munkákból november elejére a szántóföldi növények közül csak a kukoricatörés maradt néhány üzemben. Az eddigi adatokból 6,2 tonnás meyei átlag valószínűsíthető. Elvileg a szőlőszüret sem fejeződött még be, hisz a terület 20 százalékán nem jártak még szedők. Bizonyára még böngheszni sem volt érdemes ezeken a táblákon. A nagyüzemi átlag önmagáért beszél: 820 kilogramm hektáronként.

A paprikatermés viszont a becsültnél több lett. A Szegedi Új Élet Tsz szárítóüzemében a tájörzet főszempontjainak egyengetését dolgozzák fel félkésztermékké. Itt a tervezett 8

ezer 800 tonnát ezer tonnával meghaladta a felvásárlás és a saját termés mennyisége. A szárazság miatt a csúma aránya a szabvány szerintinél 9 százalékkal több volt, szerencsére a szokásosnál másfélszer nagyobb festéktartalom ellensúlyozta ezt a kedvezőtlen helyzetet. A két Binder-szárító folyamatos üzemeltetésével november végéig befejezhető a félkésztermék gyártása. Addig is az udvaron hatalmas területet foglalnak el a paprikakupacok. A tárolás során úgy igyekeznek meggátolni a minőségromlást, hogy a legkésőbb fel dolgozott tételeket raschel zsákokban tartják. Tavaly 20 vagonnyi mennyiséggel próbálták ki a módszer, sikerrel. Így az idén már 300 vagonnyi paprikát tároltak zsákokban.

A Zsombói, Gyümölcsös Szakszövetkezetben a borkörökön érezték, amit a statisztika szárazon csak így fogalmaz: a növénytermelésben számottevő a visszaesés. S ez a termelt növények széles körére igaz. Egy valami kedvezett csak a betakarításban, a száraz, fagymentes őszi. Ami megtermett, abból nem maradt a földeken. Az elmaradt hozamok, a stabilan gazdálkodónál is megrendítő ütéssel érnek fel. A növénytermesztés nyeresége csak fele az itt megszokottnak. Egyedül a paradicsom

az, amelyre nem lehet panasz. Az elnök dilemmája, hogy mit fog minderről mondani a tagoknak a legközelebbi közgyűlésen, már megoldódott. Több felől hallotta: nem kell félni tőlünk, tudjuk, otthon is, így van. Egy év nem mutat semmit, felesleges lenne emiatt a meggondolatlan kapkodás a gazdálkodásban.

T. Sz. I.

Növekedtek a balesetek

Ülésezett a megyei kbt elnöksége

Szerdán délelőtt Szegeden tartotta meg soros ülését Barna Sándor ezredes, megyei rendőrfőkapitány vezetésével a Csongrád Megyei Közlekedésbiztonsági Tanács elnöksége. A testület előbb megvitatta és jóváhagyta Fekete Ferenc alezredes, ügyvezető elnök beszámolóját és szóbeli kiegészítését a makói vkbt elmúlt öt-évi tevékenységéről, majd a megyei elemző-értékelő szakbizottság üggyezető elnök felvételét statisztikájáról. Bárkányi Gábor százados, mkbt-titkár tájékoztatóját pedig a megyei titkárság ez évi munkájáról. Ezt követően Piros István alezredes, ügyvezető elnök tájékoztatta az elnökséget az idei első háromnegyed év baleseti adatairól, végül pedig a megyei kbt-titkár sze-

mélyi változásokat jelentette. Ez utóbbiak között azt, hogy Kántor Géza magasabb beosztásba került, és helyette Szőke Péter alezredes, városi rendőrkapitány lett a Szeged Városi Közlekedésbiztonsági Tanács ügyvezető elnökhelyettesi tisztét pedig Bánfi Ferenc főhadnagy, a főkapitányság közlekedési alosztályvezetője tölti be a továbbiakban Csáki László alezredes nyugállományba vonulása miatt.

Az idén, szeptember végéig 692 közlekedési baleset volt megyénkben, 26 százalékkal több, mint a tavalyi első háromnegyed évben.

Ezen belül az elmúlt évi adatokhoz hasonlítva a halálos balesetek száma 31-ről 57-re, a súlyos sérülésekkel végződötté 236-ról 296-ra, az itt-tasan karambolozóké pedig 78-ról 103-ra növekedett. A baleseti okok között az elsőbbség meg nem adása vezet a listát (164), amit nagyságrendben a szabálytalan irányváltoztatások (151), a gyorsajtások (116), s a különböző figyelmetlenségek (113) miatti balesetek követnek. Az összes karambol 40 százaléka (282 alkalommal) személygépkocsi-vezetők okozta, akiket 16 százalékos növekedéssel (114) a kerékpárosok követnek.

Z. P.

Dacia-konferencia

A Dacia személygépkocsikról kezdődött szerdán műszaki és vevőszolgálati konferencia Szolnokon, a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban. A Merkur Személygépkocsi Értékesítő Vállalat által szervezett tanácskozás az első olyan országos rendezvény, amelyen egyaránt jelen vannak a hazai forgalmazó és javító vállalatok, valamint a román gyártó cég képviselői. A konferencián elmondták, hogy hazánkban a Lada után a Dacia a leggyakoribb gépkocsimárka. Az ország útjain több mint százezer fut ezekből az autókban, s a Merkur az idén is csaknem 30 ezer Daciára kötött szerződést.